

САБОРНИК

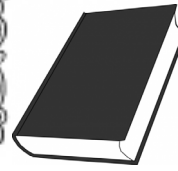
БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

НЕДЕЉА, 01. СЕПТЕМБАР 2013, ГОДИНА 14, БР. 51

ПРОФ. ДР АЛЕКСАНДАР ЛИПКОВСКИ О ПРОСВЕТИ ДАНАС

Слободно се може рећи да је просвета у Србији данас у катастрофалном стању, много горем него што је то била пре 20 година, крајем 80-их година прошлог века. Док су проблеми просвете у 90-им били везани за сецесију отпадничких република СФРЈ и тако изазван грађански рат, као и за варварске санкције и изолацију наметнуту од стране “просвећених” нација, много тежи проблеми настали су у првој деценији 21. века. Они су директна последица неразумних реформи просвете наметнутих из Западне Европе. Главни циљ тих реформи је уништавање национално свесне интелигенције и деградација укупног интелектуалног нивоа просечног грађанина, претвореног у послушног конзумента, који не поставља питања, нити има жељу за тиме, већ своје мишљење и ставове гради на основу утицаја медија. ...

Стање у нашим школама је одраз стања у нашем друштву. Тамо влада недостатак финансирања и недостатак мотивације свих. Ученици нису мотивисани да нешто науче, наставници нису мотивисани да пренесу знање. Образовање све више постаје виртуелно, као виртуелни свет компјутерских игрица. Говори се о некој фантомској применљивости знања, а да се при томе губи из вида да нема примене без основних знања и да се успешно могу примењивати само она знања која имају квалитетну теоријску и интелектуалну подлогу. Дobar показатељ је управо објављени пробни тест “мале матуре” из математике, коме се ђаци радују јер не тражи практично никакав напор и знање. ... Није на одмет да цитирам два примера из недавне руске историје. Када су бољшевици после револуције практично уништили просвету (обратите пажњу: бољшевичке просветне методе из 1918-24. се не разликују много од садашњих “европејских”, а и терминологија им је иста: и тада и данас управљали су комесари - да ли је то случајно?), испоставило се да совјетска привреда нема довољно квалификованих стручњака. Тада је Стаљин преко ноћи вратио старе гимназије из царског времена, и совјетска наука и привреда су кренуле убрзаним темпом напред. Други пример је сасвим свеж: када су руског председника Путина питали шта мисли о реформи просвете, рекао је, између осталог: “У Русији морамо држати летвицу високо”. Ова спортска метафора описује суштину успешног образовања. Високи стандарди знања морају бити камен темељац квалитетне школе, или, како је српски народ већ давно ре-

као: *без муке нема науке*. Данашња школа се распинула у “образовању за све”, па је ту ушло и спуштање нивоа знања, и инклузија, и избацивање садржаја важних за национално образовање и васпитање, и много тога другог. Ово је један од кључних момената мондијалистичке реформе школства: укинути васпитање у духу традиционалних моралних и религијских вредности и укинути национално образовање. Сам

Дејвид Рокфелер је то изразио следећим речима: “Наднационална сувереност интелектуалне и банкарске елите пожељнија је од било каквог националног самоопредељења и суверенитета практикованог у протеклим вековима”.

Битка за националне и моралне традиције у образовању је последње упориште одбране традиционалног културног концепта појединац-породица-народ, на коме се већ хиљадама година заснива људско друштво. Мондијалисти желе да избаце породицу и народ као детерминанте понашања појединца и да њиме управљају непосредно, користећи сложене психолошке методе убијања свести и затупљивања интелектуалне оштрице. Образовање у томе има кључну улогу. Дакле, нипошто не смемо дозволити укидање морално-васпитних и националних аспеката школе. На жалост, тај процес је већ веома далеко одмакао, те се стога морамо још активније њему супротстављати. У томе нећемо бити сами. Велики број паметних људи у Западној Европи, која је у процесу формирања послушне мондијалистичке људске јединке даље одмакла од нас, свестан је опасности и активно се томе супротставља. Морамо тражити савезнике и изван Србије, како на Западу, тако и на Истоку.

Из интервјуа “Дверима српским”

ЕП. АТАНАСИЈЕ (РАКИТА) О ВЕРОНАУЦИ

Православна веронаука је значајна за стварање личности, на којој почива све. Све недаће које смо имали дошле су као последица ослабљења личности. А, оно је настало због дисконтинуитета у образовању, јер је једна важна димензија била укинута у периоду од пола века. Духовно осиромашене водеће личности су такође изгубиле осећај за вредности и потребу да те вредности бране и штите. Мислим, првенствено, на духовне и културне вредности подручја Косова и Метохије. Осиромашењем личности код Срба је створено нешто што ја називам духовно леукемијом, у којој, као и код оне физичке, долази до негативне промене саме суштине бића, идентитета. И овде је лек пресађивање здраве коштане сржи, од најближих (духовних) сродника. Притом, потпуна неодговорност према отаџбини, коју су годинама имале наше водеће личности, последица је намерно изазване амнезије, потпуног заборав свог идентитета и свега највреднијег што имамо. ...

Вероучитељи су попут нових апостола, изнова препорођују наш народ, просвећују га православном вером, будећи успавану душу. У том погледу, рад вероучитеља је тек за нијансу мање значајан од свештеничког...

ПРОФ. СВЕТОМИР БОЈАНИН О ВЕРОУЧИТЕЉИМА

Не знам из које се чињенице извучи идеја да су наши вероучитељи мање стручно компетентни за извођење наставе од наставника који тренутно раде у нашим школама. Колико смо сви ми упућени у тај проблем, знамо да се сви посленици у нашим школама данас сналазе на основу свога “домаћег васпитања” и личних особина које имају. Ниједан математичар или историчар током студија није чуо ниједну реч о дилемама детињства или адолесцентног доба, нити је учио начине како да се те дилеме препознају и разрешавају. Познато је и да се из наших школа (после вишегодишњег школовања) без помоћи приватних часова не излази ни са знањима језика ни са знањима математике. Поред стручног знања, нико од наших професора физике, хемије, биологије са свога школовања није донео и знања о томе како се његов предмет предаје деци чије су способности у равни конкретног логичког мишљења или оној чије су способности у равни формалних логичких операција. Нити је ико од њих обучаван било којој методи саветовања, што би га оспособило да стручно води разговоре са родитељима и старатељима деце у школи.

Исти обим психологије су учили и наши свештеници. Студенти теологије су учили чак и пастирски концепт психологије, у којој се говори и о оним чињеницама људске природе о којима се није говорило у програмима којима су се припремали кадрови за било који ниво деловања у настави...

Наши вероучитељи су на непрестаном усавршавању, велики број је на пост-дипломским студијама, а међу наставницима у школама имамо и докторе наука. Сви похађају бројне стручне семинаре, многи одлазе у иностранство на студијска путовања, знање страних језика је обавезно. Посебно инсистирамо да прате савремену педагошку науку. *(Епископ Атанасије Ракита)*

ПРЕПОРУКА КЊИГЕ ЗА ОВУ НЕДЕЉУ

Проф. Светомир Бојанин: ТАЈНА ШКОЛЕ

Изванредна књига проф. Светомира Бојанина - изузетног познаваоца људске душе, интелектуалца и оштроумног мислиоца, чија дела, предавања и разговори људе не остављају истима, пружајући им здрав и креативан путоказ за разумевање, вољење и подизање потомства, а будући мислеће људе на активније и свестраније промишљање појава у друштву. Књига је писана британским језиком, као отворена и стручна критика савременог, већ одавно посрнулог школства, указујући на све умно-душевно-духовне вредности и насупротно потребе душа деце и адолесцената, које школски систем не уме да препозна. Проф. Бојанин даје јасне и прецизне смернице превазилажења и лечења учмалог и нездравог школства, нашег учешћа у томе, подвлачи улогу и значај верске науке. Књигу је објавио Одбор за верску науку Архиепископије београдско-карловачке.

У НЕДЕЉИ 10. ПО ДУХОВИМА ПРОСЛАВЉАМО:

- 01.(19) Св. мученик Андреј Стратилат
- 02.(20) Св. пророк Самуило; Св. свештеномуч. Филип Ираклијски
- 03.(21) Св. ап. Тадеј; Св. муч. Васа са децом; свештеномуч. Рафаило Шишатовачки
- 04.(22) Св. муч. Агатоник; Св. свештеномученик Горазд Чешки
- 05.(23) Св. свештеномученик Иринеј; Св. мученик Луп (Оданије Успенија)
- 06.(24) Св. свештеномученик Евтихије; Св. мученица Сира
- 07.(25) Пренос моштију Св. ап. Вартоломеја; Св. апостол Тит

СВ. ВЛАДИКА НИКОЛАЈ О ВЕРОНАУЦИ

Заиста цело васпитање омладине хришћанске стоји на непоколебљивој стени науке Христове. Код нас је оно тако стајало кроз сву хиљаду година наше крштене историје, тако треба да стоји и данас и сутра и на век века. Такво васпитање није нас постидело у прошлости, неће ни у будућности. Оно нам је дало првокласне људе, који су украс историје наше као што су звезде украс небеском своду. И то огроман број таквих људи и жена - звезда на своду наше народне историје. А, васпитању шта друго може бити циљ него дати људе, праве људе? Наука о васпитању и код нас и код свих крштених народа неопходно се мора поклапати са науком Христовом. Ако се васпитање одвоји од науке Христове, не губи се наука Христова, него се губи васпитање и губе се прави људи. Ако ли се пак васпитање изгуби у школи, школа постаје опасна по људе и народе. Јер, човек школован а бескарактеран кудикамо је опаснији по себе и по друге него човек нешколован а бескарактеран. Пукотина у вери једнога човека изазива неизбежно и пукотину у карактеру. ... Као што је река везана са својим извором, и светлост са сунцем, тако и морални живот са вером. ... Куда ћемо децу са тога Пута, сем у пропаст? ...

Али, говоре, веронаука није за наше модерно време. Не знам, само видим да су и у наше модерно време најбољи људи они који се држе вере Божије и закона Божијега. Нити знам која би то друга наука могла заменити науку Христову у васпитању омладине. Гле, не постоји ни једна друга наука о човеку, о томе шта је смисао човечијег живота и какав треба да буде прави човек - изван науке верске. И, тако, нико не може положити други темељ васпитању, ни у наше време нити хиљаде година после нас, изван онога живог Темеља, који је Сам Себе поставио и рекао: *Без мене не можете чинити ништа*. Мир вам и благослов од Бога.

Свим ђацима, учитељима, студентима и професорима желимо Богом благословену, здраву и плодносну нову школску годину!

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Лукић. Уредник издања: Ивана Радовановић. Тел. храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566. www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Тираж: 1000 примерака.